

Bruxelles, den 11.12.2019
COM(2019) 640 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Den europæiske grønne aftale

1. INDLEDNING — EN PRESSERENDE UDFORDRING VENDES TIL EN ENESTÅENDE MULIGHED

Denne meddelelse omhandler en europæisk grøn pagt for Den Europæiske Union (EU) og dens borgere. Den bekræfter nok engang Kommissionens tilsagn om at tackle de klima- og miljøudfordringer, der er denne generations helt store opgave. Atmosfæren bliver stadig varmere, og klimaet ændrer sig år for år. Ud af planetens otte millioner arter er én million i fare for udryddelse. Skovene og havene forurenes og ødelægges¹.

Den europæiske grønne pagt er en reaktion på disse udfordringer. Det er en ny vækststrategi, der sigter mod at **omstille EU til et retfærdigt og velstående samfund med en moderne, ressourceeffektiv og konkurrencedygtig økonomi**, hvor der i 2050 **ikke længere er nogen nettoemissioner af drivhusgasser, og hvor den økonomiske vækst er afkoblet fra ressourceanvendelsen.**

Den har ligeledes til formål at **beskytte, bevare og øge EU's naturkapital og beskytte borgernes sundhed og trivsel mod miljørelaterede trusler** og konsekvenser. Samtidig skal omstillingen være **retfærdig og inklusiv**. Mennesket skal være i centrum, og der skal fokuseres på de regioner, industrier og arbejdstagere, som vil stå over for de største udfordringer. Eftersom der er tale om store forandringer, er aktiv deltagelse blandt borgerne og tillid til omstillingen altafgørende, hvis politikkerne skal fungere og accepteres. Der er brug for en ny pagt for at bringe borgerne i al deres forskellighed sammen med de nationale, regionale og lokale myndigheder, og for at få civilsamfundet og industrien til at arbejde tæt sammen med EU's institutioner og rådgivende organer.

EU har den kollektive evne til at omforme økonomien og samfundet for at bringe det ind på en mere bæredygtig kurs. EU kan bygge på sin styrke som global leder inden for klima- og miljøforanstaltninger, forbrugerbeskyttelse og arbejdstagernes rettigheder. Det er en udfordring at reducere emissionerne yderligere. Det vil kræve massive offentlige investeringer og en øget indsats for at lede private midler over i klima- og miljøtiltag, ligesom fastholdelse i ikkebæredygtige praksisser skal undgås. EU skal stå i spidsen for koordineringen af den internationale indsats for opbygning af et sammenhængende finansielt system, der støtter bæredygtige løsninger. Disse startinvesteringer er også **en mulighed for at bringe Europa på en ny kurs mod bæredygtig og inklusiv vækst.** Den europæiske grønne pagt vil fremskynde og understøtte den omstilling, der er nødvendig i alle sektorer.

Miljøambitionerne i den grønne pagt kan ikke opfyldes af Europa alene. Årsagerne til klimaændringer og biodiversitetstab er globale og ikke begrænset af nationale grænser. EU kan bruge sin indflydelse, ekspertise og finansielle formåen til at tilskynde naboer og partnere til at slå følge på en bæredygtig vej. EU vil fortsat gå forrest i de internationale bestræbelser og ønsker at skabe alliancer med ligesindede. EU anerkender også behovet for at bevare sin forsyningssikkerhed og konkurrenceevne, også selv om andre ikke er villige til at handle.

¹ Kilder: i) Særberetning fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) om virkningerne af en global opvarmning på 1,5 °C, ii) global vurderingsrapport 2019 om biodiversitet og økosystemydelser fra Den Mellemstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser, iii) The International Resource Panel "Global Resources Outlook 2019: Natural Resources for the Future We Want" og iv) Det Europæiske Miljøagentur "The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe".

I denne meddelelse fremlægges en **indledende køreplan for de vigtigste politikker og foranstaltninger, der er nødvendige for at realisere den europæiske grønne pagt**. Den vil blive ajourført i takt med, at behovene ændrer sig, og de politiske reaktioner bliver udarbejdet. Alle EU's tiltag og politikker vil skulle bidrage til målsætningerne for den europæiske grønne pagt. Udfordringerne er komplekse og indbyrdes forbundne. Den politiske reaktion skal være ambitiøs og omfattende og have som mål at maksimere fordelene for så vidt angår sundhed, livskvalitet, modstandsdygtighed og konkurrenceevne. Det vil kræve intensiv koordinering at udnytte de tilgængelige synergier på tværs af alle politikområder².

Den grønne pagt er en integreret del af denne Kommissions strategi for gennemførelse af De Forenede Nationers 2030-dagsorden og målene for bæredygtig udvikling³ samt de øvrige prioriteter, som Kommissionens formand, Ursula von der Leyen fremlagde i sine politiske retningslinjer⁴. Kommissionen vil som led i den grønne pagt omlægge det europæiske semesters procedure for makroøkonomisk koordinering med henblik på at integrere De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling og således sætte bæredygtighed og borgernes velfærd i centrum for den økonomiske politik og målene for bæredygtig udvikling i centrum for EU's politiske beslutninger og tiltag.

Nedenstående figur beskriver de forskellige elementer af den grønne pagt.

Figur 1: Den europæiske grønne pagt

² I tråd med resultaterne i Det Europæiske Miljøagenturs rapport "The European environment — state and outlook 2020: knowledge for transition to a sustainable Europe".

³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁴ Se den valgte formand, Ursula von der Leyens, politiske retningslinjer: *Politiske retningslinjer for den næste Europa-Kommission (2019-2024) — "En mere ambitiøs Union — Min dagsorden for Europa"*.

2. OMSTILLING AF EU'S ØKONOMI FOR EN BÆREDYGTIG FREMTID

2.1. Udformning af en række virkelig forandringsskabende politikker

For at den grønne pagt skal blive til virkelighed, er der behov for at gentænke politikkerne for ren energiforsyning i hele økonomien, og når det gælder industri, produktion og forbrug, storstilet infrastruktur, transport, fødevarer og landbrug, byggeri, beskatning og sociale ydelser. For at nå målene er det afgørende at øge den værdi, der er knyttet til beskyttelse og genoprettelse af naturlige økosystemer og bæredygtig brug af ressourcer og til forbedring af menneskers sundhed. Det er her, der er størst behov for gennemgribende forandring, og her, der potentielt er den største gevinst for EU's økonomi, samfund og naturlige miljø. EU bør også fremme og investere i den nødvendige digitale omstilling og værktøjer, der er vigtige drivkræfter for forandringerne.

Om end alle disse indsatsområder i høj grad er indbyrdes forbundne og gensidigt forstærkende, skal opmærksomheden skærpes, når der er potentielle kompromiser mellem økonomiske, miljømæssige og sociale målsætninger. Den grønne pagt vil konsekvent gøre brug af alle politiske midler: regulering og standardisering, investeringer og innovation, nationale reformer, dialog med arbejdsmarkedets parter samt internationalt samarbejde. Den europæiske søjle for sociale rettigheder vil fungere som rettesnor for tiltagene og sørge for, at ingen lades i stikken.

Nye tiltag vil ikke i sig selv kunne opfylde målsætningerne for den europæiske grønne pagt. Kommissionen vil ud over at iværksætte nye initiativer arbejde sammen med medlemsstaterne om at øge EU's indsats for at sikre, at gældende lovgivning og politikker med relevans for den grønne pagt håndhæves og gennemføres effektivt.

2.1.1. Større EU-klimaambitioner for 2030 og 2050

Kommissionen har allerede fastsat en klar vision for opnåelse af klimaneutralitet i 2050⁵. Denne vision bør udgøre grundlaget for den langsigtede strategi, som EU vil fremlægge for De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer primo 2020. For tydeligt at fastsætte betingelserne for en effektiv og retfærdig omstilling, skabe forudsigelighed for investorerne og sikre, at omstillingen er uigenkaldelig agter Kommissionen at **frelægge forslag om den første europæiske "klimalov" i marts 2020.** Dermed vil målsætningen om klimaneutralitet i 2050 blive stadfæstet. Klimaloven vil ligeledes sikre, at alle EU-politikker bidrager til målsætningen om klimaneutralitet, og at alle sektorer løfter deres del af opgaven.

EU er allerede begyndt at modernisere og **forandre økonomien med henblik på klimaneutralitet.** Mellem 1990 og 2018 har EU reduceret drivhusgasemissionerne med 23 %, alt imens økonomien er vokset med 61 %. Med de nuværende politikker kan drivhusgasemissionerne dog kun reduceres med 60 % inden 2050. En stor indsats ligger forude, og den starter med en mere ambitiøs klimaindsats i det kommende årti.

Kommissionen vil inden sommeren 2020 fremlægge en plan, **der på ansvarlig vis skal øge EU's 2030-mål for reduktion af drivhusgasemissioner på mindst 50 % og op til 55 % sammenlignet med niveauerne i 1990.** Kommissionen vil for at realisere disse drivhusgasemissionsreduktioner inden juni 2021 gennemgå og, hvis det er nødvendigt,

⁵ En ren planet for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi (COM(2018) 773).

foreslå revision af alle relevante klimarelaterede politiske instrumenter. Der er bl.a. tale om emissionshandelssystemet⁶, herunder en mulig udvidelse af den europæiske emissionshandel til at omfatte nye sektorer, medlemsstaternes mål for emissionsreduktioner i sektorer uden for emissionshandelssystemet⁷, og forordningen om arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug⁸. Kommissionen vil foreslå en ændring af klimaloven for at ajourføre den.

Disse politiske reformer vil bidrage til at sikre effektiv CO²-prissætning i hele økonomien. Dette vil tilskynde til at forandre forbrugernes og erhvervslivets adfærd og være med til at øge bæredygtige offentlige og private investeringer. De forskellige prissætningsinstrumenter skal supplere hinanden og tilsammen udgøre en sammenhængende politikramme. Det er ligeledes afgørende at sikre, at beskattningen er tilpasset klimamålsætningerne. Kommissionen vil foreslå en revision af energibeskatningsdirektivet⁹ med fokus på miljøspørgsmål og foreslå anvendelse af de bestemmelser i traktaterne, der gør det muligt for Europa-Parlamentet og Rådet at vedtage forslag på området via den almindelige lovgivningsprocedure ved kvalificeret flertal fremfor enstemmighed.

Så længe mange internationale partnere ikke deler EU's ambition, er der risiko for kulstoflækage, enten fordi EU's produktionen overføres til andre lande med lavere ambitioner for emissionsreduktion, eller fordi EU-produktionen erstattes af mere kulstofintensiv import. Hvis risikoen konkretiseres, vil der ikke ske nogen reduktion af de globale emissioner, og det vil forpurre den indsats, EU og EU-industrien gør for at opfylde klimamålsætningerne i Parisaftalen.

Hvis der bliver ved med at være ambitionsforskelle på verdensplan, **vil Kommissionen — i takt med at EU øger sine klimaambitioner — fremlægge forslag om en CO²-grænsetilpasningsmekanisme for udvalgte sektorer med henblik på at reducere risikoen for kulstoflækage.** Det vil sikre, at prisen på importen afspejler kulstofindholdet mere præcist. Denne foranstaltning vil blive udformet, så den stemmer overens med Verdenshandelsorganisationens regler og EU's andre internationale forpligtelser. Den vil være et alternativ til de foranstaltninger¹⁰ i EU's emissionshandelssystem, der skal afbøde risikoen for kulstoflækage.

Kommissionen vil vedtage en ny, mere ambitiøs EU-strategi for tilpasning til klimaændringerne. Dette er afgørende, da klimaændringerne fortsat vil have betydelige konsekvenser i Europa på trods af afbødningsindsatsen. Det er vigtigt at styrke bestræbelserne for så vidt angår klimasikring, opbygning af modstandsdygtighed, forebyggelse og beredskab. Arbejdet med klimatilpasning bør fortsat have indflydelse på offentlige og private investeringer, herunder i naturbaserede løsninger. Det vil være

⁶ Konsolideret udgave af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF af 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for drivhusgasemissioner i Fællesskabet og om ændring af Rådets direktiv 96/61/EF.

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/842 af 30. maj 2018 om bindende årlige reduktioner af drivhusgasemissioner for medlemsstaterne fra 2021 til 2030 som bidrag til klimaindsatsen med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i Parisaftalen og om ændring af forordning (EU) nr. 525/2013.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/841 af 30. maj 2018 om medtagelse af drivhusgasemissioner og -optag fra arealanvendelse, ændret arealanvendelse og skovbrug i klima- og energirammen for 2030 og om ændring af forordning (EU) nr. 525/2013 og afgørelse nr. 529/2013/EU.

⁹ Rådets direktiv 2003/96/EF af 27. oktober 2003 om omstrukturering af EF-bestemmelserne for beskatning af energiprodukter og elektricitet.

¹⁰ Som eksempelvis gratis tildeling af kvoter eller kompensation for øgede elomkostninger.

vigtigt at sikre, at investorer, forsikringsselskaber, byer og borgere i hele EU kan tilgå data, og at udvikle instrumenter, som integrerer klimaændringerne i risikohåndteringsforanstaltningerne.

2.1.2. Levering af ren, økonomisk overkommelig og sikker energi

Yderligere dekarbonisering af energisystemet er afgørende for at nå klimamålsætningerne for 2030 og 2050. Produktion og anvendelse af energi i alle økonomiske sektorer tegner sig for mere end 75 % af EU's drivhusgasemissioner. Energieffektivitet skal prioriteres. Der skal udvikles en energisektor, som i vid udstrækning er baseret på vedvarende energikilder suppleret med en hurtig udfasning af kul og dekarbonisering af gas. Samtidig skal EU's energiforsyning være sikker og økonomisk overkommelig for forbrugere og virksomheder. Det er derfor vigtigt at sikre, at det europæiske energimarked er fuldt ud integreret, sammenkoblet og digitaliseret, idet teknologineutraliteten respekteres.

Medlemsstaterne fremlægger deres reviderede energi- og klimaplaner inden udgangen af 2019. I overensstemmelse med forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen¹¹ bør der i disse planer fastsættes ambitiøse nationale bidrag til EU-målene. Kommissionen vil vurdere planernes ambitionsniveau og behovet for yderligere foranstaltninger, hvis ambitionsniveauet ikke er tilstrækkeligt højt. Dette vil være med til at øge klimaambitionerne for 2030, og Kommissionen vil gennemgå og om nødvendigt foreslå revision af den relevante energilovgivning senest i juni 2021. Når medlemsstaterne i 2023 begynder at ajourføre deres nationale energi- og klimaplaner, bør disse afspejle de nye klimaambitioner. Kommissionen vil fortsat sikre streng håndhævelse af al relevant lovgivning.

Borgerne bør involveres i omstillingen til ren energi og drage fordel heraf. Vedvarende energikilder vil spille en vigtig rolle. Det vil være afgørende at øge offshorevindproduktionen med udgangspunkt i det regionale samarbejde mellem medlemsstaterne. Intelligent integrering af vedvarende energi, energieffektivitet og andre bæredygtige løsninger på tværs af sektorer vil bidrage til dekarbonisering til de lavest mulige omkostninger. Det drastiske fald i prisen på energi fra vedvarende energikilder kombineret med forbedrede støttepolitikker har allerede reduceret virkningen på husholdningernes energiregninger som følge af udrulningen af vedvarende energi. Medio 2020 vil Kommissionen fremlægge foranstaltninger, der skal bidrage til opnåelse af intelligent integrering. Sideløbende hermed vil dekarbonisering af gassektoren blive fremmet, herunder ved at øge støtten til udvikling af dekarboniserede gasser via en fremadrettet udformning af et konkurrencedygtigt marked for dekarboniseret gas og håndtering af spørgsmålet om energirelaterede methanemissioner.

Risikoen for energifattigdom skal afbødes for husholdninger, som ikke har råd til vigtige energitjenester for at opretholde en basal levestandard. Effektive programmer såsom finansieringsordninger, gennem hvilke husholdninger kan renovere deres huse, reducere energiregningerne og hjælpe miljøet. Kommissionen vil i 2020 udarbejde en vejledning, som skal hjælpe medlemsstaterne med at håndtere energifattigdomsproblemet.

Omstillingen til klimaneutralitet kræver også intelligent infrastruktur. Øget grænseoverskridende og regionalt samarbejde vil bidrage til at høste fordelene ved en omstilling til ren energi til overkommelige priser. Lovrammen for energiinfrastruktur,

¹¹ Forordning (EU) 2018/1999 om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen.

herunder TEN-E-forordningen¹², vil skulle revideres for at sikre sammenhæng med målsætningen om klimaneutralitet. Denne ramme bør fremme udrulningen af innovative teknologier og infrastruktur såsom intelligente net, hydrogenet og CO²-opsamling, -lagring og -anvendelse samt energilagring, hvilket også vil fremme sektorintegrationen. Visse dele af den eksisterende infrastruktur og de eksisterende aktiver vil skulle opgraderes for forblive klimaresistente og egnede til formålet.

2.1.3. Mobilisering af industrien med en ren og cirkulær økonomi for øje

Det kræver fuld mobilisering af industrien at opnå en klimaneutral og cirkulær økonomi. Det tager 25 år, eller en generation, at omstille en industrisektor og alle værdikæderne. For at være klar i 2050 skal der træffes beslutninger og forholdsregler inden for de kommende fem år.

Fra 1970 til 2017 tredobledes den årlige globale udvinding af materialer, og den vokser fortsat¹³, hvilket udgør en enorm global risiko. Omkring halvdelen af de samlede drivhusgasemissioner og mere end 90 % af biodiversitetstab og presset på vandressourcerne skyldes udvinding af ressourcer og forarbejdning til materialer, brændsler og fødevarer. EU's industri har påbegyndt omstillingen, men står stadig for 20 % af EU's drivhusgasemissioner. Den er fortsat for "lineær" og afhænger af produktion af nye materialer, der udvindes, handles og forarbejdes til varer og i sidste ende bortskaffes som affald eller emissioner. Blot 12 % af materialerne kommer fra genanvendelse¹⁴.

Omstillingen er en mulighed for at øge bæredygtig og jobintensiv økonomisk aktivitet. Der er et betydeligt potentiale i de globale markeder for lavemissionsteknologier og bæredygtige produkter og tjenester. Den cirkulære økonomi har et stort potentiale for nye aktiviteter og job. Omstillingen skrider imidlertid for langsomt frem, og fremskridtene er hverken ensartede eller vidtstrakte. Den europæiske grønne pagt vil støtte og sætte skub i omstillingen af EU's industri til en bæredygtig model for inklusiv vækst.

Kommissionen vil i marts 2020 vedtage en EU-industristrategi, der skal tage hånd om den dobbelte udfordring med den grønne og den digitale omstilling. Europa skal udnytte potentialet ved den digitale omstilling, der er en central drivkraft for opnåelsen af den grønne pagts målsætninger. Sammen med industristrategien vil **en ny handlingsplan for den cirkulære økonomi** hjælpe med at modernisere EU's økonomi og udnytte mulighederne ved den cirkulære økonomi både inden for EU og globalt. Et af den nye politikrammes centrale mål vil være at stimulere udviklingen af førende markeder for klimaneutrale og cirkulære produkter i og uden for EU.

Energiintensive industrier såsom stålindustrien, den kemiske industri og cementindustrien er uundværlige for Europas økonomi, da de forsyner flere vigtige værdikæder. Dekarbonisering og modernisering af denne sektor er af afgørende betydning. Anbefalingerne fra Gruppen på Højt Plan vedrørende Energiintensive Industrier viser, at industrien er opsat på at nå disse målsætninger¹⁵.

Handlingsplanen for den cirkulære økonomi vil omfatte en politik for "bæredygtige produkter" til støtte for cirkulært design af alle produkter baseret på fælles metodologi

¹² Forordningen om det transeuropæiske net — energi (TEN-E).

¹³ Det internationale ressourcepanel: "[Global Resources Outlook 2019](#): Natural Resources for the Future We Want".

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/IP_19_6353

og principper. Det vil blive prioriteret at reducere anvendelsen af materialer og at genanvende dem frem for at genbruge dem. Dette vil fremme nye forretningsmodeller, ligesom der vil blive fastsat minimumskrav for at forhindre miljøskadelige produkter i at blive markedsført i EU. Det udvidede producentansvar vil også blive øget.

Mens handlingsplanen for den cirkulære økonomi vil fungere som ramme for samtlige sektorer omstilling, **vil indsatsen især være fokuseret på ressourceintensive sektorer såsom tekstil-, bygge-, elektronik- og plastsektoren.** Kommissionen vil følge op på plaststrategien fra 2018 ved bl.a. at fokusere på foranstaltninger til håndtering af bevidst tilsat mikroplast og utilsigtede udslip af plast fra f.eks. tekstiler og slid på dæk. Kommissionen vil udarbejde krav, som skal sikre, at al emballage på EU-markedet er genanvendelig eller kan genbruges på en økonomisk bæredygtig måde i 2030, udvikle en lovramme for bionedbrydelig og biobaseret plast og gennemføre foranstaltninger om engangsplastprodukter.

Handlingsplanen om den cirkulære økonomi vil også omfatte **foranstaltninger, der skal tilskynde virksomhederne til at tilbyde — og gøre det muligt for forbrugerne at vælge — produkter, som kan genanvendes, er holdbare og kan repareres.** Det vil blive analyseret, om der er behov for en "ret til reparation", og der vil blive dækket op for apparaters, især elektroniks, indbyggede forældelse. Forbrugerpolitik vil styrke forbrugerne, så de kan træffe informerede valg og spille en aktiv rolle i den økologiske omstilling. Nye forretningsmodeller baseret på leje og deling af varer og tjenester vil spille en rolle, så længe de reelt er bæredygtige og økonomisk overkommelige.

Pålidelige, sammenlignelige og verificerbare oplysninger er ligeledes vigtige, når det drejer sig om at få forbrugerne til at træffe mere bæredygtige beslutninger, og de reducerer risikoen for grønvaskning. Virksomheder, der kommer med "grønne anprisninger", bør underbygge disse ud fra en standardmetode for vurdering af deres miljøvirkninger. Kommissionen vil øge sin lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige indsats for at tackle falske grønne anprisninger. Digitalisering kan også være med til at øge tilgængeligheden af oplysninger om egenskaberne ved produkter, der sælges i EU. Et elektronisk produktpas vil f.eks. kunne give oplysninger om et produkts oprindelse, sammensætning, reparations- og demonteringsmuligheder og håndtering ved afslutning af dets levetid. Offentlige myndigheder, herunder EU-institutionerne, bør gå foran med et godt eksempel og sikre, at deres indkøb er grønne. Kommissionen vil fremlægge forslag om yderligere lovgivning om og vejledning i grønne offentlige indkøb.

En politik for bæredygtige produkter kan potentielt også medføre en betydelig affaldsreduktion. Når affald ikke kan undgås, skal dets økonomiske værdi genvindes og dets virkninger på miljøet og klimaændringer hindres eller minimeres. Det kræver ny lovgivning, herunder mål og foranstaltninger til håndtering af overemballage og affaldsproduktion. Sideløbende hermed bør EU's virksomheder drage fordel af et solidt og integreret indre marked for sekundære råmaterialer og biprodukter. Det kræver et mere intenst samarbejde på tværs af værdikæderne, som det er tilfældet med Alliancen for Cirkulær Plast. Kommissionen vil overveje retlige krav, der skal sætte skub i markedet for sekundære råmaterialer, og som indeholder en obligatorisk forpligtelse til genanvendelse (af eksempelvis emballage, køretøjer, byggematerialer og batterier). For at forenkle affaldshåndteringen for borgerne og sikre, at virksomhederne får renere sekundære materialer, vil Kommissionen også fremlægge forslag om en EU-model for særskilt affaldsindsamling. Kommissionen mener, at EU bør stoppe med at eksportere affald til lande uden for EU, og vil derfor gennemgå reglerne for overførsel af affald og illegal eksport.

Adgangen til ressourcer er også et strategisk sikkerhedsspørgsmål for Europas ambition om realisering af den grønne pagt. En af forudsætningerne for omstillingen er at sikre, at forsyningen af bæredygtige råmaterialer, navnlig af vigtige råmaterialer, som er nødvendige for rene teknologier, digitale applikationer, rumapplikationer og forsvarsapplikationer, diversificeres, så den stammer fra både primære og sekundære kilder.

EU's industri har brug for "klima- og ressourcefrontløbere", som skal udvikle de første kommercielle applikationer for banebrydende teknologier i vigtige industrisektorer inden 2030. Prioriterede områder omfatter ren hydrogen, brændselsceller og andre alternative brændstoffer, energilagring samt CO²-opsamling, -lagring og -brug. Kommissionen vil eksempelvis støtte banebrydende teknologier inden for produktion af rent stål, som kan føre til kulstofneutral stålfremstilling i 2030 og undersøge, hvorvidt en del af de midlerne fra Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab kan bruges. Mere overordnet vil innovationsfonden under EU's emissionshandelssystem bidrage til udrulningen af sådanne storstilede innovationsprojekter.

Det er vigtigt at fremme nye former for samarbejde mellem industrien og investeringer i strategiske værdikæder. Kommissionen vil fortsat gennemføre den strategiske handlingsplan for batterier og støtte den europæiske batterialliance. Den vil i 2020 fremlægge forslag, der skal sørge for en sikker, cirkulær og bæredygtig værdikæde for alle batterier, herunder for at forsyne de voksende markeder for elektriske køretøjer. Kommissionen vil også støtte andre initiativer, der fører til alliancer og til en storstilet samling af ressourcer f.eks. i form af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, hvor målrettet og tidsbegrænset statsstøtte kan hjælpe med at bygge nye, innovative værdikæder.

Digitale teknologier er en afgørende drivkraft for at nå den grønne pagts bæredygtigheds mål i mange forskellige sektorer. Kommissionen vil se på foranstaltninger, der kan sikre, at digitale teknologier såsom kunstig intelligens, 5G, cloudcomputing og edge computing samt tingenes internet kan tage fart og maksimere virkningerne af de politikker, der fokuserer på håndtering af klimaændringer og beskyttelse af miljøet. Digitaliseringen giver også nye muligheder for fjernovervågning af luft- og vandforurening eller for overvågning og optimering af, hvordan energi- og naturressourcerne bruges. Europa har samtidig brug for en digital sektor, der har bæredygtighed som omdrejningspunkt. Kommissionen vil overveje foranstaltninger, der skal forbedre energieffektiviteten og den cirkulære økonomis resultater i den digitale sektor, fra bredbåndsnet til datacentre og ikt-udstyr. Kommissionen vil vurdere behovet for mere gennemsigtighed med hensyn til elektroniske kommunikationstjenesters miljøpåvirkning, strengere foranstaltninger i forbindelse med udrulning af nye net og fordelene ved at støtte returordninger, der skal tilskynde folk til at returnere deres uønskede udstyr såsom mobiltelefoner, tablets og opladere.

2.1.4. Opførelse og renovering af bygninger på en energi- og ressourceeffektiv måde

Opførelse, anvendelse og renovering af bygninger forbruger betydelige mængder energi og mineralske ressourcer (f.eks. sand, grus og cement). Bygninger tegner sig også for 40 % af den energi, der forbruges. I dag varierer bygningsmassens årlige renoveringsprocent i medlemsstaterne fra 0,4 % til 1,2 %. Denne procentsats skal som minimum fordobles for at nå EU's klima- og energieffektivitetsmål. Samtidig kæmper 50 millioner forbrugere for at holde deres hjem tilstrækkeligt varme.

Med henblik på at imødegå den dobbelte udfordring vedrørende energieffektivitet og prisoverkommelighed bør **EU og medlemsstaterne sætte gang i en "renoveringsbølge" med henblik på renovering af offentlige og private bygninger.** Det er en udfordring at øge renoveringsprocenten, men renoveringer giver billigere energiregninger og kan medvirke til at reducere energifattigdom. De kan også sætte skub i anlægssektoren og giver mulighed for at støtte små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og lokale arbejdspladser.

Kommissionen vil håndhæve **lovgivningen om bygningers energimæssige ydeevne** strengt. Der begyndes med en vurdering af medlemsstaternes nationale langsigtede renoveringsstrategier¹⁶ i 2020. Kommissionen vil også undersøge muligheden for at inkludere emissionerne fra bygninger i europæisk emissionshandel som en del af en bredere indsats for at sikre, at de relative priser på forskellige typer energi sender de rette signaler om energieffektivitet. Derudover vil Kommissionen gennemgå forordningen om markedsføring af byggevarer¹⁷. Denne gennemgang bør sikre, at opførelsen af nye bygninger og renoveringen af gamle bygninger på alle stadier er i overensstemmelse med kravene for den cirkulære økonomi og føre til øget digitalisering og klimasikring af bygningsmassen.

Sideløbende hermed vil Kommissionen i 2020 foreslå at samarbejde med interessenterne om et nyt renoveringsinitiativ. Dette vil omfatte en åben platform, der skal bringe bygge- og anlægssektoren, arkitekter, ingeniører og lokale myndigheder sammen med henblik på at fjerne hindringerne for renovering. Initiativet vil også omfatte finansieringsordninger under InvestEU, der f.eks. kunne være målrettet boligselskaber eller energiselskaber, som kunne forestilles at udrulle renoveringerne, herunder ved hjælp af kontrakter om energimæssig ydeevne. En vigtig målsætning vil være at koordinere renoveringsindsatsen i større blokke for at kunne drage fordel af bedre finansieringsbetingelser og stordriftsfordele. Kommissionen vil også arbejde på at fjerne lovgivningsmæssige hindringer på nationalt plan, som forhindrer energieffektivitetsinvesteringer i udlejnings- og andelsboliger. Opmærksomheden vil særlig være rettet mod renovering af socialt boligbyggeri med henblik på at hjælpe husholdninger, der kæmper med at betale deres energiregninger. Men der bør også være fokus på at renovere skoler og hospitaler, eftersom de penge, der spares ved hjælp af bygningseffektivisering, i stedet vil kunne bruges på at støtte uddannelses- og sundhedsområdet.

2.1.5. Fremskyndelse af omstillingen til bæredygtig og intelligent mobilitet

Transport tegner sig for en fjerdedel af EU's drivhusgasemissioner, og den andel vokser støt. For at opnå klimaneutralitet skal transportemissionerne reduceres med 90 % frem mod 2050. Vej-, jernbane-, fly- og skibstransport vil alle skulle bidrage til denne reduktion. Hvis målsætningen om bæredygtig transport skal nås, skal brugerne sættes i første række og have lettere adgang til billigere, sundere og renere alternativer til deres nuværende mobilitetsvaner. Kommissionen vil i 2020 vedtage en strategi for bæredygtig og intelligent mobilitet med henblik på at imødegå denne udfordring og favne alle emissionskilder.

¹⁶ Jf. kravene i direktivet om bygningers energimæssige ydeevne.

¹⁷ Forordning (EU) nr. 305/2011 om fastlæggelse af harmoniserede betingelser for markedsføring af byggevarer og om ophævelse af Rådets direktiv 89/106/EØF.

Den multimodale transport trænger til et kraftigt løft, der skal øge effektiviteten i transportsystemet. Det bør prioriteres at flytte en væsentlig andel af de 75 % af landtransporten, der i dag foretages på vej, over på jernbaner og indre vandveje. Dette vil kræve foranstaltninger til bedre forvaltning og udbygning af kapaciteten på jernbanerne og de indre vandveje, som Kommissionen vil fremlægge forslag om inden 2021. Kommissionen vil også overveje at trække forslaget om ændring af direktivet om kombineret godstransport¹⁸ tilbage og fremlægge et nyt med henblik på at gøre det til et effektivt værktøj til støtte for multimodal fragt, der omfatter jernbane- og vandvejstransport, herunder søtransport over kortere afstande. Inden for flytransport er der brug for at genoptage arbejdet vedrørende Kommissionens forslag om et reelt fælles europæisk luftrum, eftersom dette vil bidrage til opnåelsen af betydelige reduktioner af luftfartsemissionerne.

Automatiseret og opkoblet multimodal mobilitet og digitaliserede intelligente trafikstyringssystemer vil komme til at spille en større rolle. EU's transportsystemer og infrastruktur vil blive opgraderet med henblik på at understøtte nye bæredygtige mobilitetstjenester, som kan reducere trængsel og forurening, navnlig i byområderne. Kommissionen vil bidrage til udviklingen af intelligente trafikstyringssystemer og "mobilitet som en tjeneste"-løsninger gennem sine finansieringsinstrumenter, f.eks. Connecting Europe-faciliteten.

Priserne på transport skal afspejle den indvirkning, som den pågældende transportform har på miljøet og sundheden. Statsstøtten til fossile brændsler bør afskaffes, og Kommissionen vil inden for rammerne af energibeskatningsdirektivet kigge nærmere på de gældende regler om skattefritagelse, herunder på brændstof til luftfart og maritimt brug, og hvordan eventuelle smuthuller bedst lukkes. Ligeledes vil Kommissionen foreslå at udvide den europæiske emissionshandel til søfartssektoren og reducere den gratis tildeling af kvoter under EU's emissionshandelssystem. Dette vil blive koordineret med tiltag på verdensplan, navnlig inden for rammerne af Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) og Den Internationale Søfartsorganisation (IMO). Kommissionen vil også kaste et frisk politisk blik på, hvordan der opnås et effektiv vejafgiftssystem i EU. Kommissionen opfordrer således Europa-Parlamentet og Rådet til at fastholde det høje ambitionsniveau, der er sat i Kommissionens oprindelige forslag om Eurovignettedirektivet¹⁹, og er om nødvendigt parat til at trække det tilbage for at foreslå alternative foranstaltninger.

EU bør samtidig **sætte mere skub i produktionen og udbredelsen af bæredygtige alternativer til transportbrændstoffer**. Frem mod 2025 vil der være brug for ca. 1 million offentlige ladestandere og tankstationer til servicering af de 13 millioner nul- og lavemissionskøretøjer, der forventes at indtage de europæiske veje. Kommissionen vil støtte udrulningen af offentlige ladestandere og tankstationer i områder, hvor der opstår vedvarende huller, navnlig med henblik på transport over længere afstande og mindre tætbefolkede områder, og så hurtigt som muligt iværksætte en ny indkaldelse af ansøgninger om midler til støtte herfor. Disse tiltag vil supplere de foranstaltninger, der træffes på nationalt plan. Kommissionen vil vurdere de lovgivningsmæssige muligheder for at sætte skub i produktionen og udbredelsen af bæredygtige alternative brændstoffer til forskellige transportformer. Kommissionen vil også gennemgå direktivet om

¹⁸ Forslag til direktiv om ændring af direktiv 92/106/EØF om indførelse af fælles regler for visse former for kombineret godstransport mellem medlemsstaterne (COM(2017) 648).

¹⁹ Forslag til direktiv om ændring af direktiv 1999/62/EF om afgifter på tunge godskøretøjer for benyttelse af visse infrastrukturer (COM(2017) 275).

infrastruktur for alternative brændstoffer²⁰ og TEN-T-forordningen med henblik på at sætte skub i udbredelsen af nul- og lavemissionskøretøjer og -fartøjer.

Transport skal fremover forurene drastisk mindre end i dag, især i byerne. En kombination af foranstaltninger bør således målrettes emissioner, trængsel og forbedring af den offentlige transport. Kommissionen vil foreslå strengere standarder for emissioner af luftforurenende stoffer fra køretøjer med forbrændingsmotor. Kommissionen vil også inden juni 2021 foreslå at revidere lovgivningen om præstationsnormer for bilers og varevognes CO₂-emissioner, for at sikre at vejen fra 2025 og frem er ryddet med henblik på opnåelse af nulemissionsmobilitet. Samtidig vil Kommissionen overveje at inkludere vejtransport i den europæiske emissionshandel for at supplere gældende og fremtidige præstationsnormer for køretøjers CO₂-emissioner. Den vil også træffe foranstaltninger vedrørende maritim transport, herunder regulere de mest forurenende skibes adgang til EU-havne og pålægge skibe i dok at få deres elforsyning leveret fra land. Ligeledes bør luftkvaliteten i nærheden af lufthavne forbedres, idet der bør træffes foranstaltninger vedrørende emissioner af forurenende stoffer fra fly og lufthavnsaktiviteter.

2.1.6. Fra jord til bord: etableringen af et retfærdigt, sundt og miljøvenligt fødevaresystem

Europæiske fødevarer er kendt for at være sikre, nærende og af høj kvalitet. De bør nu også sætte **den globale standard for bæredygtighed.** Selv om omstillingen til mere bæredygtige systemer er gået i gang, er det fortsat en udfordring at brødføde den hurtigt voksende verdensbefolkning ud fra de nuværende produktionsmønstre. Fødevareproduktionen resulterer stadig i luft-, vand- og jordforurening, bidrager til tab af biodiversitet og klimaændringer og forbruger for store mængder naturressourcer, samtidig med at store mængder fødevarer går tabt. Desuden bidrager ernæring af lav kvalitet til fedme og sygdomme som f.eks. kræft.

Der er nu nye muligheder for alle aktører i fødevarekæden. Nye teknologier og videnskabelige opdagelser kombineret med en øget bevidsthed i befolkningen og øget efterspørgsel efter bæredygtige fødevarer vil således være til gavn for alle interessenter. Kommissionen vil fremlægge sin "fra jord til bord"-strategi i foråret 2020 og igangsætte en bredspektret debat på interessentniveau, som skal dække alle faser i fødevarekæden og bane vejen for udarbejdelse af en mere bæredygtig fødevarepolitik.

Europæiske landbrugere og fiskere spiller en central rolle i omstillingen. Fra jord til bord-strategien vil styrke deres indsats mod klimaændringer, beskytte miljøet og bevare biodiversitet. Den fælles landbrugs- og fiskeripolitik vil fortsat være vigtige værktøjer til at støtte denne indsats og samtidig sikre landbrugere, fiskere og deres familier et anstændigt livsgrundlag. Kommissionens forslag om en fælles landbrugspolitik for 2021-2027 indebærer, at mindst 40 % af den fælles landbrugspolitik samlede budget og mindst 30 % af den Den Europæiske Hav- og Fiskerifonds budget skal bidrage til klimaindsatsen.

Kommissionen vil arbejde sammen med Europa-Parlamentet og Rådet om **som minimum at fastsætte dette ambitionsniveau i forslagene.** Eftersom revisionen af den fælles landbrugspolitik forventes at blive forsinket til starten af 2022, vil Kommissionen arbejde sammen med medlemsstaterne og interessenterne om at sikre, at de nationale strategiske planer for landbruget fuldt afspejler ambitionerne i den grønne pagt og fra jord til bord-strategien. Kommissionen vil sikre, at disse strategiske planer vurderes i

²⁰ Direktiv 2014/94/EU om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer.

forhold til robuste klima- og miljøkriterier. Disse planer vil føre til anvendelsen af mere bæredygtige praksisser såsom præcisionsjordbrug, økologisk landbrug, agroøkologi, skovlandbrug og strengere dyrevelfærdsstandarder. Idet fokus flyttes fra overholdelse til performance vil foranstaltninger såsom økoordinationer belønne landbrugere for bedre miljø- og klimaforanstaltninger, herunder forvaltning og lagring af CO₂ i jordbunden og forbedret forvaltning af næringsstoffer med henblik på at forbedre vandkvaliteten og reducere emissionerne. Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne om at udvikle potentialet i bæredygtige fisk og skaldyr som en kilde til lavemissionsfødevarer.

De strategiske planer vil skulle afspejle et øget ambitionsniveau for så vidt angår en væsentlig reduktion i brugen af og risikoen ved kemiske pesticider samt brugen af gødningsstoffer og antibiotika. Kommissionen vil på baggrund af dialog med interessenterne kortlægge de foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige, der skal tilvejebringe disse reduktioner. Andelen af økologisk landbrug i Europa skal også øges. EU er nødt til at udvikle innovative måder at beskytte høsten mod skadedyr og sygdomme og overveje hvilken rolle nye, innovative teknikker til forbedring af fødevarerens bæredygtighed potentielt kan spille i den forbindelse, samtidig med at det sikres, at disse teknikker er sikre.

Fra jord til bord-strategien vil bidrage til at opnå en cirkulær økonomi. Den vil have til formål at reducere fødevarerforarbejdningsindustriens og detailhandlens indvirkning på miljøet gennem tiltag på områder såsom transport, oplagring, emballage og fødevarespild. Dette vil indebære tiltag til bekæmpelse af fødevarsvind, herunder styrket håndhævelse og efterforskningskapacitet på EU-plan, og iværksættelsen af en proces med henblik på at udpege nye, innovative fødevarer og foder, såsom fisk og skaldyr baseret på alger.

Endelig vil fra jord til bord-strategien have til formål **at stimulere et bæredygtigt fødevarerforbrug og fremme sunde fødevarer, der kan betales af alle.** Importerede fødevarer, som ikke overholder EU's miljøstandarder, må ikke bringes i omsætning på EU's markeder. Kommissionen vil foreslå tiltag, der skal hjælpe forbrugerne med at vælge en sund og bæredygtig ernæring og reducere fødevarespild. Kommissionen vil undersøge nye, bl.a. digitale, måder at formidle bedre information om mere præcise oplysninger til forbrugerne på, såsom hvor fødevarerne kommer fra, deres ernæringsmæssige værdi og deres miljøaftryk. Fra jord til bord-strategien vil også omfatte forslag til forbedring af landbrugernes position i værdikæden.

2.1.7. Bevarelse og genopretning af økosystemer og biodiversitet

Økosystemerne forsyner os med vigtige fødevarer, frisk vand, ren luft og beskyttelse. De afbøder naturkatastrofer, skadedyr og sygdomme og hjælper os med at regulere klimaet. EU lever imidlertid ikke op til en række af sine vigtigste miljømæssige målsætninger for 2020, såsom Aichimålene i henhold til konventionen om den biologiske mangfoldighed. EU og dets globale partnere er nødt til at standse biodiversitetstab. Den globale vurderingsrapport 2019²¹ fra Den Mellemsstatslige Videnspolitikplatform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser viser tab af biodiversitet over hele verden, der primært forårsages som følge af den måde, som jorden og havet bruges på, direkte udnyttelse af naturens ressourcer og endelig klimaændringer, der er den tredjestørste årsag til tab af biodiversitet.

Mødet i partskonferencen under konventionen om den biologiske mangfoldighed (CBD) i Kunming, Kina, i oktober 2020, er en god mulighed for en global vedtagelse af

²¹ <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>.

en robust global ramme for standsning af biodiversitetstab. Med henblik på at sikre at EU spiller en vigtig rolle i den forbindelse, vil Kommissionen fremlægge en **biodiversitetsstrategi inden marts 2020** med konkrete opfølgningstiltag i 2021. Strategien vil indeholde den holdning EU skal indtage i partskonferencen, globale mål for beskyttelse af biodiversitet og forpligtelser med henblik på at bekæmpe de primære årsager til biodiversitetstab i EU, som skal understøttes af målbare målsætninger med henblik på at bekæmpe de primære årsager til biodiversitetstab.

Biodiversitetsstrategien vil indeholde konkrete foranstaltninger til opnåelse af disse målsætninger. Sådanne foranstaltninger kunne f.eks. omfatte kvantificerede målsætninger, såsom øget dækning af beskyttede biodiversitetsrige land- og havområder, idet der bygges videre på Natura 2000-nettet. Medlemsstaterne bør også styrke det grænseoverskridende samarbejde med henblik på mere effektivt at beskytte og genoprette områder, der er omfattet af Natura 2000-nettet. Kommissionen vil kortlægge de foranstaltninger, herunder lovgivningsmæssige, der kan hjælpe medlemsstaterne med at forbedre og genoprette beskadigede økosystemer til en god økologisk tilstand, heriblandt kulstofrige økosystemer. Biodiversitetsstrategien vil også omfatte forslag om grønnere europæiske byer og øge biodiversiteten i byerne. Kommissionen vil overveje at udarbejde et forslag til en naturgenopretningsplan og undersøge, hvordan der kan tilvejebringes midler med henblik på at hjælpe medlemsstaterne med at nå denne målsætning.

Alle EU-politikker bør bidrage til bevarelse og genopretning af Europas naturkapital²². Fra jord til bord-strategien, jf. afsnit 2.1.6, vil omhandle brugen af pesticider og gødningsstoffer i landbruget. I forbindelse med den fælles fiskeripolitik vil arbejdet med at reducere fiskeriets negative konsekvenser for økosystemerne, særlig i følsomme områder, fortsætte. Kommissionen vil også støtte flere forbundne og godt forvaltede beskyttede havområder.

Skovøkosystemer er under stigende pres som følge af klimaændringer. EU's skovarealer skal forbedres, både hvad angår kvalitet og kvantitet, hvis EU skal opnå klimaneutralitet og et sundt miljø. Bæredygtig genbeplantning og nyplantning af skov samt genopretning af degraderet skov kan øge absorberingen af CO₂ og samtidig øge skovens modstandsdygtighed og fremme den cirkulære bioøkonomi. Idet der bygges videre på biodiversitetsstrategien for 2030, vil Kommissionen udarbejde en ny EU-skovstrategi, der dækker hele skovcyklussen og fremmer de mange goder, som skovene leverer.

De vigtigste målsætninger for den nye EU-skovstrategi vil være effektiv nyplantning samt bevarelse og genopretning af skove i Europa med henblik på at styrke absorberingen af CO₂, reducere forekomsten og omfanget af skovbrande og fremme bioøkonomien under hensyntagen til økologiske principper, der tilgodeser biodiversiteten. De nationale strategiske planer under den fælles landbrugspolitik bør tilskynde skovforvalterne til at bevare, dyrke og forvalte skovene på en bæredygtig måde. Idet der bygges videre på meddelelsen om intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove²³, vil Kommissionen træffe foranstaltninger, såvel lovgivningsmæssige som andre foranstaltninger, til fremme af importerede produkter og værdikæder, der ikke indebærer skovrydning og skovdegradering.

²² EU-retningslinjer "EU guidance on integrating ecosystems and their services into decision-making" (SWD (2019)305 final).

²³ COM(2019) 352 final.

En bæredygtig blå økonomi vil skulle spille en fremtrædende rolle med hensyn til at lette presset på EU's jordressourcer og bekæmpelse af klimaændringer. Det anerkendes i stigende grad, at havene spiller en stor rolle med hensyn til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer. Sektoren kan bidrage ved at forbedre anvendelsen af akvatiske og marine ressourcer og f.eks. ved at fremme produktionen og brugen af nye kilder til protein, som kan lette presset på landbrugsjorden. Mere generelt kræver vedvarende løsninger på klimaudfordringerne større opmærksomhed på naturbaserede løsninger, herunder sunde og modstandsdygtige have. Kommissionen vil analysere resultaterne af særrapporten om havene fra Det Mellemstatslige Panel om Klimaændringer²⁴ og foreslå foranstaltninger på det maritime område. Disse vil omfatte mere bæredygtige måder at forvalte havområderne på, navnlig med henblik på at bidrage til bedre udnyttelse af det voksende potentiale inden for vedvarende energi produceret offshore. Kommissionen vil også anvende en nultolerancetilgang til ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU). FN's havkonference, der afholdes i Portugal i juni 2020, er en god lejlighed for EU til at understrege vigtigheden af handling på disse havspørgsmål.

2.1.8. En ambition om nulforurening for et giftfrit miljø

Oprettelsen af et giftfrit miljø kræver flere tiltag til forhindring af, at der genereres forurening, samt foranstaltninger til rensning og afbødning heraf. Med henblik på at beskytte Europas borgere og økosystemer, skal EU blive bedre til at overvåge, rapportere, forhindre og afbøde forurening af luft, vand, jord og forbrugerprodukter. For at opnå dette skal EU og medlemsstaterne kaste et mere systematisk blik på alle politikker og retsakter. **Med henblik på at løse disse sammenbundne udfordringer vil Kommissionen i 2021 vedtage en handlingsplan for nulforurening for vand, luft og jord.**

Grund- og overfladevandets naturlige funktioner skal genoprettes. Dette er afgørende for at kunne bevare og genoprette biodiversiteten i søer, floder, vådområder og flodmundinger og for at forhindre og begrænse oversvømmelseskader. Gennemførelsen af fra jord til bord-strategien vil reducere forureningen fra overskydende næringsstoffer. Derudover vil Kommissionen foreslå foranstaltninger med henblik på forurening fra byafløb og fra nye eller særligt skadende forureningskilder, såsom mikroplastik og kemikalier, herunder lægemidler. Der er også brug for at bekæmpe virkningerne af kombinationen af forurenende stoffer.

Kommissionen vil trække på erfaringerne fra evalueringen af den gældende lovgivning om luftkvalitet²⁵. Den vil også foreslå at styrke bestemmelserne om overvågning²⁶, modellering og luftkvalitetsplaner med henblik på at hjælpe de lokale myndigheder med at opnå renere luft. Kommissionen vil navnlig foreslå at revidere luftkvalitetsnormerne med henblik på at bringe dem mere i overensstemmelse med Verdenssundhedsorganisationens anbefalinger.

Kommissionen vil revidere EU's foranstaltninger til afbødning af forurening fra store industrianlæg. Kommissionen vil kigge på lovgivningens sektorspecifikke anvendelsesområde, og hvordan dette kan bringes fuldt i overensstemmelse med klima- og energipolitikkerne samt politikkerne for den cirkulære økonomi. Kommissionen vil også arbejde sammen med medlemsstaterne om at forbedre forebyggelse af industriulykker.

²⁴ Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate.

²⁵ Fitness check of the Ambient Air Quality Directives (SWD(2019) 427).

²⁶ Herunder ved at gøre brug af de nye muligheder for overvågning, der følger af digitaliseringen.

Med henblik på at sikre et giftfrit miljø vil Kommissionen fremlægge en strategi for bæredygtig brug af kemikalier. Dette skal både beskytte borgerne såvel som miljøet bedre mod farlige kemikalier og tilskynde til innovation i udviklingen af sikre og bæredygtige alternativer. Alle parter, inklusive industrien, bør arbejde sammen for at forene bedre sundheds- og miljøbeskyttelse med øget global konkurrenceevne. Dette kan opnås ved at forenkle og styrke de retlige rammer. Kommissionen vil se på, hvordan EU's agenturer og videnskabelige organer kan bruges bedre i forsøget på at nå frem til en proces, der sikrer, at det samme stof kun vurderes én gang, og til at skabe mere gennemsigtighed i forbindelse med prioriteringen af tiltag til håndtering af kemikalier. Samtidig skal de lovgivningsmæssige rammer hurtigt kunne afspejle videnskabelig dokumentation om risikoen ved hormonforstyrrende stoffer, farlige kemikalier i produkter, herunder også importerede produkter, virkningerne af kombinationen af forskellige kemikalier og persistente kemikalier.

2.2. Integrering af bæredygtighed i alle EU-politikker

2.2.1. Jagten på grøn finansiering og grønne investeringer samt sikring af en retfærdig omstilling

For at kunne opfylde den grønne pagts ambitioner, er der brug for betydelige investeringer. Kommissionen skønner, at der er brug for 260 mia. EUR i yderligere årlige investeringer²⁷, ca. 1,5 % af BNP i 2018²⁸ for at kunne opfylde de gældende 2030-mål for klima- og energi. Dette investeringsflow vil skulle fastholdes over tid. Størrelsen af denne investeringsudfordring kræver en mobilisering af såvel den offentlige som den private sektor.

Kommissionen vil fremlægge en investeringsplan for et bæredygtigt Europa, der skal understøtte de yderligere finansieringsbehov. Den vil kombinere målrettet finansiering til støtte for bæredygtige investeringer og forslag om en forbedret ramme, der er befordrende for grønne investeringer. Samtidig vil det være vigtigt at forberede en projektplan for bæredygtige projekter. Teknisk bistand og rådgivning vil hjælpe projektledere med at finde og udarbejde projekter og tilgå finansieringskilder.

EU's budget vil således spille en vigtig rolle. Kommissionen har foreslået et mål om indarbejdning af klimaaspektet på mindst 25 % på tværs af alle EU-programmer. EU-budgettet vil også på indtægtssiden bidrage til opnåelse af klimamålsætningerne. Kommissionen har således foreslået nye indtægtskilder ("egne indtægter"), hvoraf en er baseret på plastemballageaffald, der ikke genanvendes. En anden ny indtægtskilde kunne være tildeling af 20 % af indtægterne for auktioneringen under EU's emissionshandelssystem til EU's budget.

Mindst 30 % af InvestEU-fonden vil bidrage til bekæmpelse af klimaændringer. Derudover vil projekter blive underlagt bæredygtighedskontrol med henblik på at screene deres bidrag til klima-, miljø- og sociale målsætninger. InvestEU tilbyder også medlemsstaterne en mulighed for at anvende EU's budgetgaranti, f.eks. til at bidrage til klimarelaterede målsætninger for samhørighedspolitikken på deres område og i deres regioner. InvestEU styrker desuden samarbejdet med nationale erhvervsfremmende

²⁷ Meddelelse "Fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen — etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi" (COM(2019) 285).

²⁸ Disse skøn er konservative, eftersom de f.eks. ikke tager højde for investeringsbehovene i forbindelse med tilpasning til klimaændringerne eller andre miljøudfordringer, såsom biodiversitet. De omfatter heller ikke de offentlige investeringer, der er nødvendige for at kunne betale de sociale omkostninger ved omstillingen, eller omkostningerne ved ikke at gøre noget.

banker og institutter, som kan tilskynde til en generel forgrønnelse af deres aktiviteter med henblik på at bidrage til EU's politikmålsætninger. Derudover vil Kommissionen som en del af revisionen af EU's emissionshandelssystem gennemgå den rolle innovations- og moderniseringsfondene, som ikke finansieres over EU's langsigtede budget, spiller. Ambitionen er at styrke deres rolle og effektivitet i forbindelse med udbredelsen af innovative og klimaneutrale løsninger på tværs af EU. I forbindelse med revisionen af EU's emissionshandelssystem vil det også blive overvejet at tildele EU-budgettet yderligere indtægter fra kvoter med henblik på at styrke finansieringen af en retfærdig omstilling.

Kommissionen vil også arbejde sammen med Den Europæiske Investeringsbank-gruppen (EIB-gruppen), nationale erhvervsfremmende banker og institutter samt andre internationale finansieringsinstitutter. EIB har desuden sat sig selv det mål at fordoble sit klimamål fra 25 % til 50 % frem mod 2025 og dermed blive Europas klimabank.

Kommissionen vil som en del af investeringsplanen for et bæredygtigt Europa foreslå at etablere en mekanisme for en retfærdig omstilling, herunder en fond for retfærdig omstilling, så ingen lades i stikken. Omstillingen kan kun blive en succes, hvis den foretages på retfærdig og inkluderende vis. De mest sårbare er også dem, der er mest eksponeret for konsekvenserne af klimaændringerne og miljøforringelse. Samtidig vil forvaltningen af omstillingen føre til betydelige strukturelle ændringer i forretningsmodeller, kvalifikationskrav og relative priser. Borgerne vil alt efter deres sociale og geografiske forhold blive påvirket forskelligt. Ikke alle medlemsstater, regioner og byer påbegynder omstillingen fra det samme udgangspunkt eller har den samme kapacitet til at gennemføre den. Disse udfordringer kræver et stærkt politisk svar på alle niveauer.

Mekanismen for en retfærdig omstilling vil have fokus på de regioner og sektorer, der er mest påvirket af omstillingen, eftersom disse er afhængige af fossile brændsler eller kulstofintensive processer. Den vil trække på finansiering over EU-budgettet og fra EIB-gruppen for at generere de nødvendige private og offentlige midler. Støtten vil være knyttet til fremme af omstilling til kulstoffattige aktiviteter, der er modstandsdygtige over for klimaændringer. Den vil også have til formål at beskytte de borgere og arbejdstagere, der er mest sårbare over for omstillingen, og give dem adgang til omskolingsprogrammer, job i nye økonomiske sektorer, eller energieffektive boliger. Kommissionen vil arbejde sammen med medlemsstaterne og regionerne for at hjælpe dem med at iværksætte territoriale omstillingsplaner.

Mekanismen vil være et supplement til det betydelige bidrag, som EU-budgettet yder via alle programmer, der har direkte relevans for omstillingen, samt andre midler, såsom midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Socialfond Plus.

For at kunne levere en løsning på omstillingens langsigtede investeringsbehov vil Kommissionen sammen med de relevante samarbejdsparter og inden for rammerne af investeringsplanen for et bæredygtigt Europa fortsat undersøge andre mulige kilder til finansiering, som vil kunne mobiliseres, og innovative måder at gøre dette på.

Behovet for en socialt retfærdig omstilling skal også afspejles i såvel EU's politikker som i de nationale politikker. Dette omfatter investeringer med henblik på billige løsninger til dem, der er påvirket af CO₂-prissætnings-politikker, f.eks. på området for offentlig transport, og foranstaltninger med henblik på energifattigdom og fremme af omskoling. Overensstemmelse mellem klima- og miljøpolitik og en helhedspræget tilgang er ofte en forudsætning for at kunne sikre, at disse politikker opfattes som

retfærdige. Der kan her henvises til debatten om beskatning af forskellige transportformer. Hvad angår virksomhederne og deres ansatte kan en social dialog bidrage til at foregribe og på vellykket vis styre omstillingen. Det europæiske semesters procedure for makroøkonomisk koordinering vil støtte de nationale politikker på dette område.

Den private sektor kommer til at spille en afgørende rolle for finansieringen af den grønne omstilling. Der er behov for langsigtede signaler, således at midler og kapital rettes mod grønne investeringer, og strandede aktiver undgås. Kommissionen har til hensigt i tredje kvartal af 2020 at præsentere en ny strategi for bæredygtig finansiering, som vil fokusere på en række tiltag.

For det første skal strategien styrke grundlaget for bæredygtige investeringer. Det vil navnlig kræve, at Europa-Parlamentet og Rådet vedtager systemet for klassificering af miljømæssigt bæredygtige aktiviteter. Bæredygtighed bør integreres yderligere i rammerne for virksomhedsledelse, da mange virksomheder stadig fokuserer for meget på kortsigtede finansielle resultater i stedet for på deres langsigtede udvikling og bæredygtighedsaspekterne. Samtidig vil virksomheder og finansielle institutioner være nødt til at være mere åbne om deres klima- og miljødata, således at investorerne informeres fuldt ud om bæredygtigheden af deres investeringer. Kommissionen vil med henblik herpå revidere direktivet om ikkefinansiel rapportering. For at sikre en hensigtsmæssig forvaltning af miljørisici og de muligheder, der er forbundet med afbødningsforanstaltninger, samt reducere de dertil knyttede transaktionsomkostninger, har Kommissionen desuden i sinde at bistå virksomheder og andre interessenter med at udvikle en standardiseret praksis for aflæggelse af naturkapitalregnskaber, både i EU og på internationalt plan.

For det andet vil investorer og virksomheder få flere muligheder, hvis det gøres lettere for dem at identificere bæredygtige investeringer og sikre, at de er troværdige. Dette kan gøres ved hjælp af tydelig mærkning af detailinvesteringsprodukter og ved at udvikle en EU-standard for grønne obligationer, der letter bæredygtige investeringer på den mest hensigtsmæssige måde.

For det tredje skal klima- og miljørisici forvaltes og integreres i det finansielle system. Det kræver en bedre integrering af sådanne risici i EU's tilsynsrammer og vurdering af, om de eksisterende kapitalkrav for grønne aktiver er egnede. Vi vil også undersøge, hvordan vores finansielle system kan bidrage til at øge modstandsdygtigheden mod klima- og miljørisici, navnlig når det drejer sig om fysiske risici og skader som følge af naturkatastrofer.

2.2.2. Grønnere nationale budgetter og de rette prissignaler

De nationale budgetter spiller en central rolle for omstillingen. Større brug af grøn budgettering vil bidrage til at omdirigere det offentlige investeringer, forbrug og beskatning til grønne prioriteter og væk fra skadelige subsidier. Kommissionen agter at arbejde sammen med medlemsstaterne om at screene budgetterne og fastsætte benchmarks for grøn budgetlægningspraksis. Dette vil gøre det lettere at vurdere, i hvilket omfang der i de årlige budgetter og de mellemfristede budgetplaner tages højde for miljøaspekter og -risici, og lære af bedste praksis. Der vil med revisionen af den europæiske ramme for økonomisk styring blive inkluderet en henvisning til grønne offentlige investeringer i forbindelse med kvaliteten af den offentlige finansiering. Dette skal danne grundlag for en debat om, hvordan EU's finanspolitiske styring kan forbedres. Resultaterne af debatten skal danne grundlag for eventuelle fremtidige tiltag, bl.a. vedrørende måden, hvorpå grønne investeringer skal behandles i EU's finanspolitiske

regler, samtidig med at der opretholdes sikkerhedsforanstaltninger mod risici for gældsberedtygheden.

Gennemtænkte skattereformer kan sætte skub i den økonomiske vækst, øge modstandsdygtigheden over for klimachok og bidrage til et mere retfærdigt samfund og til en retfærdig omstilling. De spiller en direkte rolle, i og med at de sender de rette prissignaler og skaber de rette incitamenter for bæredygtig adfærd hos producenter, brugere og forbrugere. På nationalt plan vil den europæiske grønne pagt skabe betingelserne for bredt baserede skattereformer, eftersom den fjerner støtten til fossile brændsler, hvorved skattebyrden flyttes fra arbejde til forurening, idet der også tages hensyn til de sociale aspekter. Det er nødvendigt at sikre en hurtig vedtagelse af Kommissionens forslag om momssatser, som i øjeblikket er til behandling i Rådet, således at medlemsstaterne kan gøre mere målrettet brug af momssatser, der afspejler højere miljøambitioner, f.eks. i form af støtte til økologisk frugt og grønt.

Der arbejdes i øjeblikket på en evaluering af retningslinjerne for statsstøtte, herunder retningslinjerne for statsstøtte på miljø- og energiområdet. Revisionen af retningslinjerne skal være afsluttet senest i 2021, således at de afspejler den europæiske grønne pagts politiske målsætninger og kan bidrage til en omkostningseffektiv omstilling til klimaneutralitet senest i 2050, lette udfasningen af fossile brændsler, navnlig de mest forurenende, og dermed sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked. Revisionen af retningslinjerne er også en lejlighed til at fjerne markedshindringerne for anvendelsen af rene produkter.

2.2.3. Fremme af forskning og innovation

Nye teknologier, bæredygtige løsninger og disruptiv innovation er afgørende for at nå den europæiske grønne pagts målsætninger. Hvis EU skal opretholde sit konkurrenceforspring inden for rene teknologier, er den nødt til at udbrede anvendelsen i stor skala og demonstrationen af nye teknologier betydeligt i alle sektorer og på hele det indre marked, således at der skabes nye innovative værdikæder. Det er en opgave, der ligger uden for den enkelte medlemsstats formåen. Horisont Europa skal sammen med andre EU-programmer spille en central rolle i mobiliseringen af nationale offentlige og private investeringer. Det er hensigten, at mindst 35 % af Horisont Europas budget skal gå til at finansiere nye klimaløsninger, der er relevante for implementeringen af den grønne pagt.

Der skal gøres brug af samtlige instrumenter i Horisont Europa til at støtte den nødvendige indsats på forsknings- og innovationsområdet. Fire indsatsområder i den grønne pagt skal bidrage til at skabe ambitiøse forandringer inden for områderne klimatilpasning, have, byer og jord. Det er meningen, at en lang række interessenter, herunder regioner og borgere, skal bidrage til indsatsområderne. Partnerskaber med industrien og medlemsstaterne vil kunne støtte forskning og innovation inden for transport, også batterier, ren hydrogen, kulstoffattig stålproduktion, cirkulære biobaserede sektorer og bebyggede omgivelser. De videns- og innovationsfællesskaber, der ledes af Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi, skal fortsat fremme samarbejdet mellem videregående uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer og virksomheder om klimaændringer, bæredygtig energi, fremtidens fødevarer og intelligent, miljøvenlig og integreret bytransport. Det Europæiske Innovationsråd skal bistå nyetablerede virksomheder med højt potentiale og SMV'er med midler, egenkapitalinvesteringer og virksomhedsaccelerationstjenester, således at de kan skabe

banebrydende innovation inden for rammerne af den grønne pagt, som hurtigt kan opskaleres til de globale markeder.

Konventionelle strategier vil ikke være tilstrækkelige. Med fokus på eksperimenter og samarbejde på tværs af sektorer og discipliner skal EU's forsknings- og innovationsdagsorden anlægge den systematiske tilgang, der er nødvendig for at nå den grønne pagts målsætninger. Horisont Europa-programmet skal også inddrage lokalsamfundene i bestræbelserne på at skabe en mere bæredygtig fremtid ved hjælp af initiativer, der tager sigte på at efterkomme samfundets krav ved hjælp af teknologisk udvikling.

Adgang til data i interoperabelt format er en forudsætning for datadreven innovation. Sammen med digital infrastruktur (f.eks. supercomputere, dataskyer og ultrahurtige net) og løsninger, der anvender kunstig intelligens, letter sådanne data evidensbaseret beslutningstagning og øger kapaciteten til at forstå og tackle miljøudfordringer. Kommissionen vil støtte bestræbelserne på fuldt ud at udnytte fordelene ved den digitale omstilling til støtte for den økologiske omstilling. En umiddelbar prioritet vil være at give EU bedre forudsætninger for at forudsige og håndtere miljøkatastrofer. Kommissionen vil med henblik herpå samle europæisk ekspertise inden for videnskab og industri med det sigte at udarbejde en digital højpræcisionsmodel af jorden.

2.2.4. Skolers og uddannelsesinstitutioners rolle

Skoler, uddannelsesinstitutioner og universiteter har gode forudsætninger for at samarbejde med elever, forældre og samfundet som helhed om de forandringer, der er nødvendige for en vellykket omstilling. Kommissionen har til hensigt at udarbejde en europæisk kompetenceramme, som skal bidrage til at udvikle og vurdere viden, færdigheder og holdninger til klimaændringer og bæredygtig udvikling. Det er også meningen, at der via kompetencerammen skal stilles støttematerialer til rådighed, og at den skal lette udveksling af god praksis vedrørende læreruddannelsesprogrammer inden for rammerne af EU's netværk.

Kommissionen har arbejdet på at stille nye finansielle ressourcer til rådighed for medlemsstaterne med henblik på at opgradere skolebygninger og driften heraf, således at der opnås større bæredygtighed. Den har styrket samarbejdet med Den Europæiske Investeringsbank og skabt tættere forbindelser mellem strukturfondene og de nye finansielle instrumenter med det formål at mobilisere 3 mia. EUR til investering i skoleinfrastruktur i 2020.

Proaktiv omskoling og opkvalificering er nødvendig for at kunne høste fordelene ved den økologiske omstilling. Den foreslåede Europæiske Socialfond Plus kommer til at spille en vigtig rolle med hensyn til at hjælpe Europas arbejdsstyrke med at opnå de færdigheder, der er nødvendige for at kunne overgå fra sektorer i tilbagegang til sektorer i vækst og tilpasse sig de nye processer. Dagsordenen for færdigheder og ungdomsgarantiordningen vil blive ajourført for at forbedre beskæftigelsesegnetheden i den grønne økonomi.

2.2.5. Et grønt løfte: "Gør ikke skade"

Alle EU's tiltag og politikker skal tages i brug for at hjælpe EU med at virkeliggøre en vellykket og retfærdig omstilling hen imod en mere bæredygtig fremtid. Kommissionens værktøjer til bedre regulering danner et solidt grundlag herfor.

Konsekvensanalyser, der er baseret på offentlige høringer, identifikation af de miljømæssige, sociale og økonomiske virkninger og en analyse af, hvordan SMV'er påvirkes og innovationen fremmes eller hindres, bidrager til, at der træffes virkningsfulde politiske beslutninger med så lave omkostninger som muligt, hvilket er i tråd med den grønne pacts målsætninger. Når der foretages en evaluering, vurderes sammenhængen mellem den gældende lovgivning og de nye prioriteter desuden systematisk.

For at støtte dens bestræbelser på at identificere og afhjælpe uoverensstemmelser i den gældende lovgivning **opfordrer Kommissionen interessenterne til at anvende de tilgængelige platforme²⁹ med henblik på at forenkle lovgivningen og indkredse problemer.** Kommissionen vil tage hensyn til de indkomne forslag i forbindelse med udarbejdelsen af evalueringer, konsekvensanalyser og forslag til retsakter vedrørende den europæiske grønne pagt.

Kommissionen agter desuden på grundlag af resultaterne af den status, den for nylig har gjort over politikken for bedre regulering, at **forbedre den måde, hvorpå bæredygtigheds- og innovationsspørgsmål gribes an i dens retningslinjer for bedre regulering og i støtteværktøjerne.** Målet er at sikre, at alle initiativer inden for rammerne af den grønne pagt realiserer de målsætninger, der er opstillet for dem, på den mest effektive og mindst byrdefulde måde, og at alle andre EU-initiativer lever op til det grønne løfte om ikke at gøre skade. Den begrundelse, der ledsager alle lovgivningsforslag og delegerede retsakter, skal med dette for øje indeholde et særligt afsnit, hvori der gøres rede for, hvordan hvert initiativ efterlever dette princip.

3. EU SOM GLOBAL LEDER

Den globale udfordring, som klimaændringer og miljøforringelse udgør, kræver en global reaktion. EU agter fortsat at fremme og gennemføre ambitiøse miljø-, klima- og energipolitikker i hele verden. EU agter at udvikle et stærkere diplomati inden for rammerne af den grønne pagt, som vil fokusere på at overbevise andre og støtte dem i at påtage sig deres del af ansvaret for at fremme en mere bæredygtig udvikling. Ved at sætte et troværdigt eksempel og følge op med diplomati, handelspolitik, udviklingsstøtte og andre eksterne politikker kan EU være en effektiv fortaler for dette emne. Kommissionen og den højtstående repræsentant vil arbejde tæt sammen med medlemsstaterne om at tage alle diplomatiske kanaler i brug, både bilaterale og multilaterale, herunder De Forenede Nationer, G7, G20, Verdenshandelsorganisationen og andre relevante internationale fora.

EU vil fortsat sikre, at Parisaftalen forbliver en uomgængelig multilateral ramme for bekæmpelse af klimaændringer. Eftersom EU's andel af de samlede emissioner falder, vil andre regioner skulle bidrage med lignende tiltag og intensivere deres bestræbelser, hvis vi skal kunne imødegå de globale klimaudfordringer på en meningsfuld måde. Debatten om klimaambitioner vil blive intensiveret i de kommende måneder, hvilket er i tråd med Parisaftalens bestemmelser om regelmæssige statusopgørelser og ajourføringer. Partskonferencen i Glasgow i 2020 bliver en vigtig milepæl før den globale statusopgørelse i 2023. Partskonferencen skal evaluere de fremskridt, der er gjort med hensyn til at nå de langsigtede mål. Som det ser ud i øjeblikket, er det tydeligt, at ambitionsniveauet på verdensplan er utilstrækkeligt³⁰. EU

²⁹ "Let byrden - Deltag i debatten": https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lighten-load_da

³⁰ "United Nations Environment emissions gap report 2019" (Rapport fra De Forenede Nationers Miljøprogram om emissionskløften, 2019).

har til hensigt at intensivere dialogen med alle partnere for at øge den kollektive indsats og bistå dem med at revidere og gennemføre deres nationalt fastsatte bidrag og udarbejde langsigtede strategier. Dette samarbejde skal bygge videre på EU's egne højere ambitioner som skitseret i afsnit 2.

Parallelt hermed vil EU intensivere det bilaterale samarbejde med partnerlandene, og hvis det er nødvendigt, tage innovative former for samarbejde i brug. EU vil fortsat gå i dialog med de lande i G20-gruppen, der tegner sig for 80 % af drivhusgasemissionerne på globalt plan. Hvis de internationale partnere skal optrappe deres klimaforanstaltninger, kræver det skræddersyede geografiske strategier, der afspejler de forskellige kontekster og lokale behov — f.eks. lande, der på nuværende tidspunkt eller i fremtiden udleder store emissionsmængder, de mindst udviklede lande og små udviklingsøstater. **EU samarbejder også med de globale partnere om at etablere internationale CO₂-markeder** som et vigtigt redskab til at skabe økonomiske incitamenter for klimaindsatsen.

EU vil lægge vægt på at støtte sine nærmeste naboer. Den økologiske omstilling i Europa bliver kun rigtig vellykket, hvis EU's umiddelbare nabolande også træffer effektive foranstaltninger. Der arbejdes i øjeblikket på en grøn dagsorden for Vestbalkan. Kommissionen og den højtstående repræsentant har også planer om at indgå en række stærke miljø-, energi- og klimapartnerskaber med de sydlige og de østlige partnerskabslande.

Topmøderne mellem EU og Kina i 2020 i henholdsvis Beijing og Leipzig byder på en lejlighed til at styrke partnerskabet mellem EU og Kina om klima- og miljøspørgsmål, navnlig med **biodiversitetskonferencen i Kunming** og partskonferencen i Glasgow for øje.

Den fremtidige omfattende strategi for samarbejdet med Afrika og topmødet i 2020 mellem Den Afrikanske Union og EU bør ligeledes føre til, at klima- og miljøspørgsmål sættes øverst på dagsordenen for forbindelserne mellem de to kontinenter. Alliancen mellem Afrika og Europa med fokus på bæredygtig investeringer og arbejdspladser har navnlig til formål at frigøre Afrikas potentiale til at gøre hurtige fremskridt hen imod en grøn og cirkulær økonomi, herunder bæredygtige energi- og fødevarer systemer og intelligente byer. EU har til hensigt at styrke sit samarbejde med Afrika om en bredere anvendelse af og handel med bæredygtig og ren energi. Vedvarende energi og energieffektivitet, f.eks. rene madlavningsløsninger, er afgørende for at lukke energiadgangskløften i Afrika og samtidig opnå den krævede CO₂-reduktion. For at imødegå tabet af biodiversitet har EU i sinde at lancere et initiativ vedrørende Afrikas natur (NaturAfrika), der går ud på at oprette et netværk af beskyttede områder for at værne om vilde dyr og skabe beskæftigelsesmuligheder for lokalbefolkningen i de grønne sektorer.

Mere overordnet **agter EU at bruge sine diplomatiske og finansielle redskaber til at sikre, at grønne alliancer indgår i forbindelserne med Afrika og andre partnerlande og -regioner**, navnlig i Latinamerika, Caribien, Asien og Stillehavsområdet.

EU bør også styrke de nuværende initiativer og samarbejdet med tredjelande om tværgående klima- og miljøspørgsmål. Der kan i den forbindelse blive tale om at bringe ydelsen af tilskud til fossile brændsler til ophør (i tråd med G20-forpligtelserne), udfase multilaterale institutioners finansiering af infrastruktur til fossile brændsler, styrke

bæredygtig finansiering, udfase opførelsen af nye kulkraftværker og tiltag, der tager sigte på at reducere methanemissionerne.

EU erkender også, at de globale klima- og miljøudfordringer er en væsentlig trusselsmultiplikator og en kilde til ustabilitet. Den økologiske omstilling vil omdefinere geopolitikken, herunder de globale interesser på det økonomiske, handelsmæssige og sikkerhedsmæssige område. Dette skaber udfordringer for en række stater og samfund. EU har i sinde at arbejde sammen med alle sine partnere om at styrke klimaets og miljøets modstandskraft for at forhindre disse udfordringer i at blive en kilde til konflikt, fødevaresikkerhed, fordrivelse og tvungen migration, og støtte en retfærdig omstilling på verdensplan. Konsekvenserne for klimaet bør gøres til en integreret del af EU's tankegang og tiltag i spørgsmål om eksterne anliggender, også i forbindelse med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Handelspolitikken kan støtte EU's økologiske omstilling. Den tjener som platform for dialog med handelspartnere om klima- og miljøtiltag. Bæredygtighedsforpligtelserne er blevet styrket løbende i EU's handelsaftaler, navnlig med hensyn til at intensivere indsatsen mod klimaændringer. Kommissionen har også intensiveret bestræbelserne på at gennemføre og håndhæve de forpligtelser vedrørende bæredygtig udvikling, der er afgivet inden for rammerne af EU's handelsaftaler, og disse bestræbelser vil blive yderligere styrket med udnævnelsen af den øverste ansvarlige for håndhævelse af handelsaftaler. Hvad angår klimaændringer indeholder EU's seneste aftaler mere specifikt et bindende tilsagn fra parterne om at ratificere og gennemføre Parisaftalen effektivt. Kommissionen agter at foreslå, at overholdelsen af Parisaftalen skal indgå som et uomgængeligt element i alle fremtidige omfattende handelsaftaler. EU's handelspolitik letter handel med og investeringer i grønne varer og tjenesteydelser og fremmer klimavenlige offentlige indkøb. Handelspolitikken skal også sikre uhindret retfærdig handel med og investering i de råstoffer, som EU's økonomi har brug for i forbindelse med den grønne omstilling. Den kan bidrage til at imødegå skadelig praksis såsom ulovlig skovhugst, fremme et reguleringsmæssigt samarbejde, fremme EU's standarder og fjerne ikke-toldmæssige hindringer i sektoren for vedvarende energi. Alle kemikalier, materialer, fødevarer og andre produkter, der bringes i omsætning på EU-markedet, skal overholde de relevante EU-forordninger og -standarder fuldt ud. EU bør udnytte sin ekspertise indenfor "grøn lovgivning" til at tilskynde sine partnere til at udarbejde lignende regler, der er lige så ambitiøse som EU's. Dette vil lette samhandlen, øge miljøbeskyttelsen og styrke afbødningen af klimaændringer i disse lande.

Som det største indre marked i verden kan EU fastsætte standarder, der gælder på tværs af globale værdikæder. Kommissionen vil fortsat arbejde med at fastsætte nye standarder for bæredygtig vækst og gøre brug af sin økonomiske slagkraft til at forme internationale standarder, således at de er i overensstemmelse med EU's miljø- og klimaambitioner. Kommissionen vil i såvel bilaterale som multilaterale fora bestræbe sig på at lette handlen med miljøvenlige varer og tjenesteydelser og på at støtte åbne, attraktive markeder for bæredygtige produkter både i EU og på verdensplan. Den vil arbejde sammen med sine globale partnere for at sikre EU's ressourcensikkerhed og pålidelig adgang til strategiske råstoffer.

EU's internationale samarbejds- og partnerskabspolitik bør fortsat bidrage til kanalisere både offentlige og private midler i den rigtige retning med henblik på at realisere omstillingen. EU og medlemsstaterne er fortsat verdens førende bidragsyder med hensyn til udviklingsbistand og bidrager med over 40 % af verdens offentlige midler til klimafinansiering. Eftersom offentlige midler alene ikke er tilstrækkelige har EU og

medlemsstaterne til hensigt at koordinere deres støtte med henblik på at indgå i et samarbejde med sine partnere om at dække finansieringsunderskuddet ved at mobilisere private midler. I Kommissionens forslag til et instrument for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde foreslås det at afsætte 25 % af budgettet til klimarelaterede målsætninger. Kommissionen agter også at støtte det tilsagn, der er afgivet i forbindelse med forvaltningen af de nationale offentlige midler om at forbedre investeringsklimaet og opnå bidrag fra den private sektor. Disse bestræbelser vil skulle ledsages af muligheder for at risikobegrænse investeringer i bæredygtig udvikling ved hjælp af redskaber såsom finansieringsgarantier og blandet finansiering.

For at mobilisere de internationale investorer har EU også i sinde fortsat at stå i spidsen for bestræbelserne på at etablere et finansielt system, der støtter bæredygtig vækst på globalt plan. EU agter at bygge videre på den internationale platform for bæredygtig finansiering, der for nylig blev oprettet med henblik på at koordinere bestræbelserne på at gennemføre miljømæssigt bæredygtige finansieringsinitiativer såsom klassificering, offentliggørelser, standarder og mærker. Kommissionen vil også tilskynde til drøftelser i andre internationale fora, særlig G7 og G20.

4. TID TIL AT HANDLE - I FÆLLESSKAB: EN EUROPÆISK KLIMAPAGT

Offentlighedens og alle interessenters inddragelse i og tilsagn til den europæiske grønne pagt er afgørende, hvis den skal lykkes. De seneste politiske begivenheder viser, at revolutionerende politikker kun fungerer, hvis borgerne er fuldt ud inddraget i udformningen af dem. Folk er bekymrede over jobsituationen og over, hvordan de skal opvarme deres hjem og få pengene til at slå til, og EU-institutionerne bør gå i dialog med dem, hvis den grønne pagt skal lykkes og føre til varige ændringer. Borgerne er og bør fortsat være en drivkraft for omstillingen.

Kommissionen har til hensigt at lancere en europæisk klimapagt senest i marts 2020 og i den forbindelse fokusere på tre måder, hvorpå offentligheden kan inddrages i klimaindsatsen. For det første vil den tilskynde til udveksling af oplysninger og inspiration og fremme offentlighedens forståelse af den trussel og den udfordring, som klimaændringer og miljøforringelse udgør, og hvordan man kan imødegå disse udfordringer. Den vil benytte flere kanaler og værktøjer til at gøre dette, herunder arrangementer i medlemsstaterne, efter modellen for Kommissionens løbende borgerdialoger. For det andet bør der være både virkelige og virtuelle rum, hvor borgerne kan udtrykke deres idéer og kreativitet og arbejde sammen om ambitiøse tiltag, både på individuelt og kollektivt plan. Deltagerne vil blive opfordret til at forpligte sig til specifikke klimamål. For det tredje vil Kommissionen arbejde på at opbygge kapacitet til at lette græsrodsinitiativer vedrørende klimaændringer og miljøbeskyttelse. Oplysning, retningslinjer og undervisningsmoduler kan bidrage til udvekslingen af god praksis. Kommissionen vil sikre, at den grønne omstilling indtager en fremtrædende plads i debatten om Europas fremtid.

Klimapagten vil bygge på Kommissionens løbende borgerdialoger og de borgerforsamlinger, der er afholdt på kryds og tværs af EU, og den rolle, som udvalg for social dialog spiller. Kommissionen vil fortsat bestræbe sig på at styrke både regionale og lokale samfund, også energisamfund. Den bymæssige dimension af samhørighedspolitikken vil blive styrket, og der vil via det foreslåede europæiske initiativ for byområder blive ydet støtte til byerne for at hjælpe dem med at udnytte mulighederne for at udforme bæredygtige byudviklingsstrategier. EU's borgmesterpagt skal fortsat spille en central rolle. Kommissionen vil arbejde sammen med deltagerne i borgmesterpagten om fortsat at yde bistand til byer og regioner, der ønsker at afgive

ambitiøse tilsagn inden for rammerne af klima- og energipolitikken. Borgmesterpagten vil fortsat være en vigtig platform for udveksling af god praksis om, hvordan man skaber forandring på lokalt plan.

Kommissionen er også interesseret i at mindske sin egen miljøpåvirkning som institution og som arbejdsgiver. Den har til hensigt at forelægge en samlet handlingsplan i 2020 for, hvordan den selv skal realisere den grønne pagts målsætninger og blive klimaneutral senest i 2030. Kommissionen opfordrer alle de øvrige EU-institutioner, -organer og -agenturer til at arbejde sammen med den og fremsætte forslag til lignende ambitiøse foranstaltninger.

I tillæg til klimapagten bør Kommissionen og medlemsstaterne bestræbe sig på at sikre, at alle planlægningsredskaberne i den europæiske grønne pagt anvendes på en sammenhængende måde. De vigtigste af disse er de nationale energi- og klimaplaner og de foreslåede nationale strategiske planer til gennemførelse af landbrugspolitikken. Kommissionen agter at sikre, at de er egnede til formålet, og at medlemsstaterne gennemfører dem effektivt, og den vil bruge redskaber som f.eks. det europæiske semester, hvis det er relevant.

EU-midler, også til udvikling af landdistrikterne, skal hjælpe landområderne med at udnytte mulighederne i den cirkulære økonomi og bioøkonomien. Kommissionen vil afspejle dette i sin langsigtede vision for landdistrikterne. Den vil lægge særlig vægt på den rolle, som regionerne i den yderste periferi kommer til at spille for den europæiske grønne pagt, idet den tager hensyn til deres sårbarhed over for klimaændringer og naturkatastrofer og deres enestående aktiver, nemlig biodiversitet og vedvarende energikilder. Kommissionen vil arbejde videre med initiativet vedrørende ren energi til EU's øer med henblik på at udvikle langsigtede rammer, der skal fremskynde omstillingen til ren energi på alle øer i EU.

Kommissionen og medlemsstaterne skal også sikre, at politikker og lovgivning håndhæves og giver effektive resultater. Evalueringen af miljøreglernes gennemførelse vil spille en afgørende rolle for kortlægningen af situationen i de enkelte medlemsstater. Kommissionen agter også at forelægge et nyt miljøhandlingsprogram som supplement til den europæiske grønne pagt, som skal omfatte en ny overvågningsmekanisme, der skal sikre, at Europa er på rette spor hen imod realiseringen af sine miljømål. Kommissionen har desuden til hensigt at lancere en resultattavle for at overvåge de fremskridt, der gøres med samtlige målsætninger i den europæiske grønne pagt.

Derudover vil Kommissionen overveje at ændre Århusforordningen for at **forbedre adgangen til administrativ og retslig prøvelse på EU-plan for borgere og NGO'er, der har betænkeligheder ved lovligheden af beslutninger, der har indvirkning på miljøet.** Kommissionen vil ligeledes træffe foranstaltninger for at forbedre deres adgang til domstolsprøvelse ved de nationale domstole i alle medlemsstaterne. Kommissionen vil desuden tilskynde til, at EU, medlemsstaterne og det internationale samfund intensiverer deres bestræbelser på at bekæmpe miljøkriminalitet.

Med den europæiske grønne pagt lanceres en ny vækststrategi for EU. Den skal støtte EU's omstilling til et retfærdigt og velstående samfund, der imødegår de udfordringer, der er forbundet med klimaændringer og miljøforringelse, hvorved de nuværende og fremtidige generationers livskvalitet højnes. Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Det Europæiske Råd til at godkende den europæiske grønne pagt og bakke fuldt og helt op om pagtens foranstaltninger.